

[Propagační materiál ke knize "O nejlepším státě"]

[Recenze Jaškova překladu knihy B. Bolzana „O nejlepším státě“]

In: [Propagační materiál ke knize "O nejlepším státě"]. (Czech). Praha: neznámý, 1937. pp. 4--8.

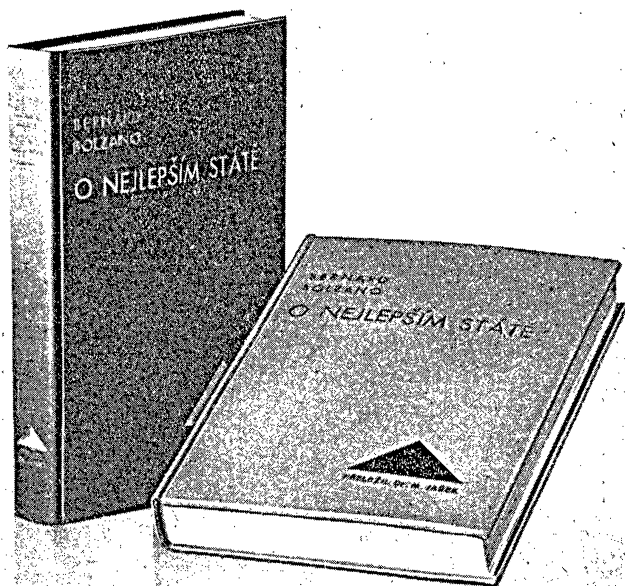
Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/400065>

Terms of use:

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

Z četných recensí, dosud vyšlých v tisku, jest se omezi-
ti na ty, které vyšly v nejnovější době v **učitelských**
časopisech:

»STŘEDNÍ ŠKOLA«

píše o tomto prvním českém vydání, o jeho vydavateli
a předmluvě¹⁾:

»Kolega **Jašek** (vydavatel díla O nejlepším státě) nemá jen chvá-
lyhodnou zásluhu, že Bolzanův Nejlepší stát velmi dobře a s po-
chopením přeložil i **bibliofilsky** vydal, nýbrž že **statečně odmítl**
křivdy na Bolzanovi a jeho díle páchané. **Miloval Bolzana více**
nežli svůj osobní klid. . . I odhodlal se . . . vydati spis sám. Vydal

KRÁSNOU VĚC KRÁSNE . . .«

¹⁾ Střední škola. Časopis pro středoškolskou pedagogiku a didak-
tiku, roč. XVII. (1936–1937), č. 2, str. 93, ve čl.: Bernard Bolzano O nej-
lepším státě.

Recensent pojednává pak o Bolzanovi (»Byl matematik, exaktní myslitel, ... muž sociálně cítící až k osobnímu utrpení, dokonalý humanista v nejskvělejších slova smyslu ...« atd.), hájí jej před výtkou utopismu, nastiňuje obsah některých význačných kapitol díla a končí:

»Kniha Bolzanova sama, nadto vydaná

S TAKOVOU ODDANOSTÍ, LÁSKOU, ÚCTOU, PÍLÍ A DŮKLADNOSTÍ

neměla by chybět v žádné učitelské knihovně... Jméno Bolzanovo, jeho památka si zasluhuje, aby bylo v katalogu **profesorských knihoven**...«

Podobně píše i

»ŠKOLA MĚŠŤANSKÁ«²⁾:

»Často se cituje latinská věta o osudech knih. Bolzanova kniha, ve které uložil své lidské vyznání víry, měla také své osudy. Víc než sto let dřímala v rukopise..., než ji vysvobodil idealista, bolzanovec dr. Jašek. A přece běželo o dílo jednoho z **předních buditelů českého národa**, o učence, filosofa a lidumila, jehož si vysoce vážil **Palacký**, jehož hájil proti Metternichově persekuci patriarcha **Dobrovský**, o němž **Havlíčkovy Národní noviny** napsaly, že »svoboda ducha v naší vlasti je namnoze plod semene, které on rozsíval« a jemuž

A. DENIS VE SVĚM SLAVNĚM HISTORICKÉM DÍLE

věnoval několik stránek. Odkud tedy paradoxní úkaz, že nezbylo několik tisíc na vydání knížky Bolzanovy *O nejlepším státě?*«

Recensent řeší tuto otázku uváděje z knihy Bolzanovy několik »nebezpečných« myšlenek a končí:

»Místo výkladů, na něž není místa, řekneme: Spis přeložil a nakonec i vydal vlastním nákladem... bolzanolog **prof. dr. M. Jašek**. Je mnohem víc než překladatelem... Zasadil myšlenkové perly autorovy do zlata, očistil je od rmutu podezírání a omylů někte-

²⁾ Škola měšťanská. Věstník Říšského svazu učitelstva měšťanských škol republiky Československé, roč. XXXIX., č. 21 ze dne 5. července 1937, str. 533-534, ve čl.: Bernard Bolzano *O nejlepším státě*.

rých předpojatých kritiků ... A tak došlo na slova, jež napsal před 13 lety univ. prof. dr. K. Vorovka: Jašek

SPLÁČÍ BOLZANOVI DLUH CELÉHO NÁRODA.³⁾

Opravdu, splácel jej nejen úmornou a poctivou vědeckou prací, ale spláčí jej dodnes v berné minci, přímo se **zakrvácel** pietním vydáním knihy. Ano, mají osudy knihy i lidé.

Čsl. učitelstvo, které dalo **svému sirotčinci jméno velikého buditel**e národa a lidumila, splní jistě povinnosti k jeho odkazu. Jeho spis o nejlepším státě bude

OZDOBOU KAŽDÉ KNIHOVNY,

ať soukromé, ať veřejné, neboť málo knih bychom našli, které **tolik nutí přemýšlet** jako tato »utopie« ...»

A stejně píše i

ČESKÝ UČITEL⁴⁾:

»... Vědecké dílo, jakých má naše literatura pomálu. Nemělo by chybět v žádné veřejné knihovně, aby ti, kdož se zajímají o otázky vybudování nejlepšího státu, se mohli poučit z myšlenek muže, »... jehož nejkrásnějším pomníkem... jest, že svobodné pohybování ducha v naší vlasti jest namnoze plod semene, které on rozšíval.« Zdá se vám při četbě této knihy, že těch 28 jejích kopitol

ŘEŠÍ VŠECHNY OŽEHAVÉ OTÁZKY SOUČASNÉ DOBY

a že na myšlenkách Bolzanových možno a **nutno** i dnes budovati stát, v němž by občané našli to, co **v době poválečné v životě tak těžce postrádají**: potřebný klid a kýžený kousek lidského štěstí ... Knihu je těžko recenzovat, tu je **nutno číst** ...!»

Toť ukázky posudků vyšlých v tomto roce v českých časopisech učitelských.

³⁾ K. Vorovka, Nové objevy v rukopisné pozůstalosti Bolzanově, Národní listy 1923, č. 348 (viz zakončení článku: »Prof. Jašek vyrovnává dluh celého národa«).

⁴⁾ Český učitel. Věstník zem. ústřed. spolku jednot učitelských v Čechách, roč. XII., č. 33 ze dne 15. dubna 1937 v Literární hliďce ve čl.: O nejlepším státě.

Že s nimi zároveň i vycházejí posudky v jiných časopisech, bylo již výše řečeno.⁵⁾ Zvláště třeba vzpomenouti pouze toho, že »**Dělnická výchova**« věnovala knize zvláštní svazek, který rovněž **právě vychází.**⁶⁾

Objednejte tedy knihu!

Lze ji dostat i **na ukázkou**. Zaslána bude každému, kdo si o to požádá, kdo projeví takto zájem o Bolzanovu osobnost, o jeho osudy a dílo životní, z něhož jest dílko v knize přeložené jeho dojmavým

ETICKÝM A SOCIÁLNĚ POLITICKÝM ODKAZEM.

PRO JEDNOTLIVCE (UČITELE, PROFESORY), pokud objednájí knihu **jen pro sebe, zvláštní sleva!** Jinak cena knihy **nevázané 90 Kč, v původní celoplátěné vazbě** (viz obraz na str. 3) **106 Kč i s poštovní zásilkou.**

Že jest to cena velmi **nízká**, uzná jistě každý, kdo knihu prohlédne a povšimne si její důstojné a krásné **bibliofilské výpravy.**

⁵⁾ Srv. na př. »Venkov« (16. IV. 1936) ve čl. »Bolzanovo dílo O nejlepší státi v českém překladu«, »Právo lidu« (3. V. 1936 ve čl. »Nedocenený genius«), »Ranní noviny« (22. V. 1936 ve čl. »Máják v mlze«), »Náš kraj« (12. IV. 1934, »Kniha, která vyvolá rozruch«), Sokolský věstník, Vychovatel dorostu, Nezávislá politika atd., atd.

⁶⁾ Dělnická výchova, sv. XIV., Jaroslav Vozka, Bernard Bolzano, první moderní sociálista v Čechách. Vydala Pražská odbočka Dělnické Akademie, Praha 1937.

Objednávka.

Panu

Dr. M. JAŠKOVI,

profesoru dívč. reál. gymnasia

v Plzni,

Karlovarská tř. č. 2.

Zašlete [na ukázkou*] exemplář..... své knihy:

Bernard Bolzano O NEJLEPŠÍM STÁTĚ

v původní celoplátěné vazbě **modré (žluté)** v krámské ceně

106 Kč, exemplář..... brožované (v krámské ceně 90 Kč).

Účet a složný list pošt. spořitelny přiložte!

V dne 1937.

Adresa:

.....

*) Nehodící se račte škrtnouti. Vložte do nezalepené obálky s adresou, jak jest udána výše, a se známkou pouze 30 h.